



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA CORNESCHI ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 21609/16)

HOTĂRÂRE

Art. 6 § 1 (civil) • Procedură inechitabilă pentru a contesta retragerea autorizației de acces la informații clasificate și decizia de trecere în rezervă a reclamantului, în situația în care informațiile clasificate nu i-au fost dezvăluite acestuia sau avocatului său • Limitări ale dreptului la procedură contradictorie și la egalitatea armelor care nu sunt compensate de alte garanții procedurale

STRASBOURG

11 ianuarie 2022

DEFINITIVĂ

11/04/2022

*Hotărârea a rămas definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție.
Poate suferi modificări de formă.*

În cauza Corneschi împotriva României

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Yonko Grozev, *președinte*,

Faris Vehabović,

Iulia Antoanella Motoc,

Gabriele Kucsko-Stadlmayer,

Pere Pastor Vilanova,

Jolien Schukking,

Ana Maria Guerra Martins, *judecători*,

și Andrea Tamietti, *grefier de secție*,

Având în vedere:

cererea nr. 21609/16 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Corneliu Corneschi („reclamantul”), a sesizat Curtea la 13 aprilie 2016, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

decizia de a comunica Guvernului României („Guvernul”) capătul de cerere privind caracterul inechitabil al acțiunii în contencios administrativ în care reclamantul nu a avut posibilitatea de a studia probe determinante considerate informații clasificate și să obțină punerea acestora la dispoziția instanțelor de către pârât, precum și decizia de a declara inadmisibile celelalte capete de cerere;

observațiile părților;

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 30 noiembrie 2021,

Pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cauza are ca obiect un capăt de cerere introdus în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, potrivit căruia o acțiune în contencios administrativ a fost soluționată pe baza unor informații clasificate, la care reclamantul nu a avut acces, astfel încălcându-se dreptul la procedură contradictorie și la egalitatea armelor.

ÎN FAPT

2. Reclamantul s-a născut în 1970 și locuiește în Botoșani. A fost reprezentat de domnul A. Șimon, avocat în București.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna O. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

4. Faptele cauzei, astfel cum au fost expuse de părți, pot fi rezumate după cum urmează.

I. CONTEXTUL CAUZEI

5. Reclamantul a lucrat ca ofițer activ în cadrul Serviciului Român de Informații („SRI”) începând din 1994. Având în vedere natura atribuțiilor sale, acesta deținea autorizație de acces la informații clasificate care îi permitea accesul la informații secrete de stat; deținerea unei astfel de autorizații era o condiție prealabilă pentru exercitarea funcției sale.

II. URMĂRIREA PENALĂ ÎMPOTRIVA RECLAMANTULUI

6. La 12 august 2011, s-a efectuat o percheziție la domiciliul reclamantului; în procesul-verbal de percheziție s-a consemnat că nu s-au găsit bunuri ilicite sau produse puternic accizabile.

7. Curtea de Apel Suceava, prin sentința din 9 septembrie 2011, a constatat că se impunea ca fratele reclamantului, C.C., să fie cercetat în stare de arest preventiv, și a reținut, printre altele, că probele arătau că reclamantul asigurase fratelui său formare relevantă pentru autoprotecție: vigilența și discreția acestuia din urmă în comunicare la săvârșirea infracțiunilor (contrabandă), precum și recurgerea la echipamente specializate pentru înregistrarea convorbirilor sau pentru blocarea altor dispozitive de comunicații constituiau probe solide în acest sens.

8. La 22 septembrie 2011, reclamantul a fost informat că, la 12 august 2011, a fost începută urmărirea penală împotriva sa pentru săvârșirea infracțiunilor de „sprijinirea unui grup infracțional organizat” și de contrabandă. În special, era acuzat că, de la începutul lunii martie 2011, a sprijinit o grupare infracțională organizată, din care făceau parte fratele său C.C. și tatăl său R.C., având ca scop achiziționarea și valorificarea de țigarete de proveniență extracomunitară; de asemenea, de la începutul lunii martie 2011, a depozitat la locuința deținută împreună cu părinții săi bunuri puternic accizabile (tutun, alcool și combustibil).

9. Cauza reclamantului a fost examinată de organele de urmărire penală. La dosar s-au depus probe audiovizuale, inclusiv telefonul mobil și datele din computerul reclamantului. Au fost audiați mai mulți martori, inclusiv doi martori cu identități protejate, unul dintre aceștia oferind informații despre „alte activități desfășurate de reclamant, activități care nu au putut fi consemnate în procesul-verbal de ședință pentru protecția martorului”.

10. Reclamantul a negat orice implicare în faptele de care a fost acuzat și a susținut că nu exista o proprietate comună cu părinții săi asupra casei în care locuia, deși părinții săi locuiau la aceeași adresă; de fapt, casele și grădinile lor erau complet separate de un gard.

11. La 4 iulie 2014, procurorul a dispus încetarea urmăririi penale împotriva reclamantului pentru învinuirea de „sprijinirea unui grup infracțional organizat”. Probele depuse la dosar nu erau suficiente pentru a arăta că reclamantul săvârșise faptele de care fusese învinuit, deși exista o

bănuială întemeiată cu privire la comiterea unor activități individuale de contrabandă. Prin urmare, sub acest din urmă aspect, dosarul de urmărire penală a fost trimis procurorului militar pentru completarea urmăririi penale, având în vedere calitatea anterioară de cadru militar a reclamantului.

12. La 13 august 2014, procurorul militar a decis să retrimită procurorului civil dosarul cauzei pentru completarea urmăririi penale. Actul nu a fost prezentat Curții de către părți.

13. Într-un referat din 31 martie 2013 al Serviciului de Investigare a Criminalității Economice din cadrul Inspectoratului de Poliție Botoșani, ofițerul de poliție responsabil cu cercetarea penală a constatat că probele prezentate nu arătau că reclamantul fusese implicat sau intenționase să participe la faptele de care fusese acuzat (contrabandă). Chiar dacă exista un indiciu că terțe persoane au transportat și au lăsat unele pachete suspecte în grădina locuinței reclamantului, nu exista nicio probă clară dacă aceste pachete au ajuns în grădina reclamantului, sau în cea a tatălui său, cu care grădina reclamantului era învecinată, dar separată de un gard interior (*supra*, pct. 10). În consecință, ofițerul de poliție a propus clasarea urmăririi penale împotriva reclamantului.

14. La 7 aprilie 2015, procurorul a decis clasarea urmăririi penale împotriva reclamantului în legătură cu învinuirea de contrabandă, pe motivul lipsei de probe împotriva acestuia. Procurorul a făcut trimitere la argumentele expuse în referatul sus-menționat (*supra*, pct. 13), pe care le-a considerat pe deplin valabile.

III. RETRAGEREA AUTORIZAȚIEI DE ACCES LA INFORMAȚII CLASIFICATE ȘI TRECEREA ÎN REZERVĂ A RECLAMANTULUI

15. La 14 noiembrie 2011, reclamantului i s-a comunicat verbal măsura de retragere a autorizației de acces la informații clasificate. Nu i s-a comunicat niciun motiv și nicio altă informație; în consecință, a depus o cerere la directorul SRI, solicitând comunicarea motivelor ce au stat la baza retragerii autorizației și reexaminarea deciziei respective. Nu a primit niciun răspuns la cerere.

16. La 15 decembrie 2011, reclamantului i s-a comunicat verbal că a fost trecut în rezervă în temeiul dispozițiilor art. 85 alin. (1) lit. m) și (2) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare (*infra*, pct. 61). La momentul respectiv, nu i s-a prezentat nicio altă explicație sau informație suplimentară cu privire la motivele de fapt și de drept reținute împotriva sa.

17. La 17 ianuarie 2012, SRI a răspuns la două cereri ale reclamantului (menționate ca fiind înregistrate la 21 decembrie 2011 și 11 ianuarie 2012) și l-a informat că a fost trecut în rezervă ca urmare a retragerii autorizației de acces la informații clasificate; aceste măsuri s-au întemeiat pe dispozițiile art. 43 alin. (1) lit. b) și art. 85 alin. (1) lit. m) și (2) din Legea nr. 80/1995 (*infra*, pct. 61).

18. La 20 ianuarie 2012, reclamantul a depus la directorul SRI contestații împotriva deciziei de retragere a autorizației de acces la informații clasificate și a deciziei de trecere în rezervă.

19. La 16 februarie 2012, SRI a răspuns că, potrivit declarației completate și semnate olograf la data de 18 februarie 2008, conform Anexei nr. 15 din Standardele naționale de protecție a informațiilor clasificate din România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 585/2002 (*infra*, pct. 57), acesta a consimțit ca neacordarea avizului de securitate să nu fie motivată. Totuși, s-a decis ca acesta să fie informat că decizia contestată era întemeiată și în conformitate cu art. 160 lit. a) și f) din HG nr. 585/2002 (*infra*, pct. 56), iar decizia de trecere în rezervă s-a întemeiat pe art. 85 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 80/1995 (*infra*, pct. 61).

20. Ca răspuns la o nouă cerere a reclamantului de reevaluare a deciziilor în discuție, la 15 martie 2012 acesta a fost informat că decizia de trecere în rezervă fusese luată având în vedere faptul că la SRI nu existau posturi disponibile pentru o persoană cu competențele reclamantului, dar care nu deținea autorizație de acces la informații clasificate.

IV. ACȚIUNILE ÎN CONTENCIOS ADMINISTRATIV DEMARATE DE RECLAMANT

A. Primul ciclu procesual

21. La 20 martie 2012, reclamantul a introdus o acțiune în contencios administrativ pentru anularea deciziilor SRI de retragere a autorizației de acces la informații clasificate și de trecere în rezervă; a solicitat, de asemenea, reintegrarea pe postul deținut anterior la SRI și plata salariilor datorate. În final, a solicitat suspendarea executării deciziilor atacate până la soluționarea pe fond a cauzei.

22. Reclamantul a susținut că în cariera sa a obținut rezultate apreciate cu calificativul „foarte bine” și „excepțional” până în momentul în care, în circumstanțe foarte suspecte, autorizația sa de acces la informații clasificate a fost retrasă și după scurt timp a fost trecut în rezervă. Atât timp cât nu avea cunoștință de motivele care au stat la baza deciziilor contestate, nu era în măsură să formuleze nicio apărare. Cu toate acestea, a susținut că, în cazul în care respectivele decizii aveau legătură cu procedura penală împotriva sa și în care fratele său C.C. era inculpat (*supra*, pct. 7-8), aceste împrejurări nu erau, potrivit legii, de natură să justifice măsurile luate împotriva sa.

23. Reclamantul a cerut ca toate documentele referitoare la deciziile contestate să fie depuse la dosar; în cazul în care acele documente erau clasificate, a solicitat declasificarea lor, astfel încât instanța să poată face dreptate în cazul său.

24. La cererea instanței, la 22 mai 2012, SRI a arătat că înscrisurile menționate de reclamant erau clasificate la nivelul „strict secret” și că puteau

fi prezentate instanței cu condiția ca aceasta să aibă autorizația necesară pentru a avea acces la astfel de informații.

25. SRI a susținut, de asemenea, că retragerea autorizației de acces la informații clasificate a reclamantului a avut în vedere existența unor situații de incompatibilitate, astfel cum sunt prevăzute de art. 157 lit. a) și b), art. 158 și art. 160 lit. a), f) și g) din HG nr. 585/2002 (*infra*, pct. 55-56). De asemenea, a arătat instanței că printre circumstanțele care au justificat măsurile luate împotriva reclamantului se număra începerea urmăririi penale față de acesta la 12 august 2011 (*supra*, pct. 8).

26. Prin sentința din 22 iunie 2012, Curtea de Apel Suceava a respins cererea reclamantului. Deși SRI nu a comunicat instanței documentele secrete necesare, instanța a considerat că informațiile din dosar erau suficiente pentru a justifica deciziile luate împotriva reclamantului.

27. În special, instanța a considerat că, potrivit declarației completate și semnate conform Anexei nr. 15 din HG nr. 585/2002 (*infra*, pct. 57), reclamantul a consimțit ca neacordarea avizului de securitate să nu fie motivată. În plus, situațiile de incompatibilitate prevăzute de art. 160 lit. a) și f) (*infra*, pct. 56) erau relevante pentru cazul reclamantului, având în vedere faptul că la 12 august 2011 s-a început urmărirea penală împotriva sa (*supra*, pct. 8). Astfel, măsurile luate împotriva reclamantului au fost luate pe baza acestei proceduri penale. În plus, instanța a considerat că din comunicările făcute reclamantului rezultă ce temeuri de fapt și de drept au stat la baza emiterii actelor contestate, astfel încât acesta și-a putut pregăti apărarea.

28. Reclamantul a formulat recurs împotriva sentinței din 22 iunie 2012, contestând, în principal, faptul că informațiile clasificate nu au fost accesibile nici lui, nici măcar instanței, care ar fi putut apoi să se raporteze la acestea atunci când i se adresa reclamantului în cadrul unei proceduri contradictorii.

29. La 5 martie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul reclamantului și a trimis cauza spre rejudecare Curții de Apel Suceava. Înalta Curte a reținut, în esență, că, în lipsa documentelor clasificate care nu au fost depuse la dosar, nu exista niciun suport probator pentru concluziile primei instanței privind temeiurile legale și de fapt ale actelor adoptate împotriva reclamantului. Nedepunerea acestor documente la dosar de către SRI putea fi sancționată cu amendă judiciară și, în orice caz, a făcut ca procedura să devină inechitabilă, astfel că a fost încălcat art. 6 din Convenție, întrucât a împiedicat instanța să efectueze o examinare deplină a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți.

B. Procedura ulterioară trimiterii cauzei de către Înalta Curte de Casație și Justiție

30. La 1 iulie 2014, reclamantul a depus la Curtea de Apel Suceava o cerere pentru declasificarea informațiilor secrete relevante pentru cauza sa. A susținut că decizia de retragere a autorizației de acces la informații

clasificate și ulterior de trecere în rezervă sunt decizii referitoare la o persoană, nefiind prin urmare susceptibile să cauzeze un prejudiciu grav securității naționale. Păstrarea tuturor informațiilor clasificate fără posibilitatea dezvăluirii i-a încălcat dreptul la egalitatea armelor.

31. SRI a reluat argumentele prezentate anterior și a invocat aceleași temeiuri legale pe care le-a invocat în fața instanței în primul ciclu procesual (*supra*, pct. 25).

32. La 4 iulie 2014, Curtea de Apel Suceava a respins ca nefondată cererea reclamantului de suspendare a executării deciziilor contestate. Instanța a considerat că retragerea autorizației de acces la informații clasificate a reclamantului a fost

„o măsură administrativă de protecție a informațiilor clasificate pentru cazul existenței unor riscuri și vulnerabilități de securitate în contextul reglementărilor cuprinse în Legea nr. 182/2002” [privind protecția informațiilor clasificate – *infra*, pct. 52 și urm.].

33. Instanța a considerat, de asemenea, că reclamantul a completat și semnat formularul de securitate conform Anexei 15 din HG nr. 585/2002 (*infra*, pct. 57) potrivit cu care acesta a consimțit ca neacordarea avizului de securitate să nu fie motivat, așa încât pârâtul a procedat în acord cu declarația reclamantului. Însă la baza acestei măsuri a stat declanșarea procedurii judiciare penale „în care a fost implicat reclamantul” (*supra*, pct. 8) astfel încât această măsură nu a fost una intempestivă, ci anterior verificată și analizată. Trecerea în rezervă a reclamantului este consecința directă a retragerii autorizației de acces la informațiile clasificate – în conformitate cu art. 85 lit. m) din Legea nr. 80/1995 (*infra*, pct. 61).

34. Întrucât reclamantul a fost cadru militar, actele contestate puteau fi comunicate și verbal, nu neapărat în scris, în conformitate cu prevederile Regulamentului disciplinei militare; reclamantului i-au fost însă comunicate adresele din 17 ianuarie 2012 și 16 februarie 2012 prin intermediul cărora i s-au comunicat natura măsurilor administrative și temeiurile de drept (*supra*, pct. 17 și 19).

35. La 24 iulie 2014, un grefier de la Curtea de Apel Suceava a întocmit un proces-verbal în care s-a consemnat că un plic cu înscrisuri conținând informații clasificate a ajuns la instanță; însă, întrucât niciunul dintre angajații grefei nu avea autorizația de acces la informații clasificate necesară pentru a gestiona și oferi astfel de informații, plicul a fost trimis înapoi la SRI.

36. La termenele din 9 septembrie și 7 octombrie 2014, instanța a constatat că încă nu se obținuse autorizația de acces la informații clasificate pentru un angajat al grefei; prin urmare, aceasta a hotărât suspendarea examinării cauzei până la obținerea autorizației.

37. La 7 noiembrie 2014, instanța a confirmat primirea din partea SRI a „unui document” care conținea informațiile solicitate clasificate ca secrete, care urma să fie „administrat de instanță în conformitate cu cadrul legal relevant privind accesul la astfel de informații”.

38. Prin sentința din 25 noiembrie 2014, Curtea de Apel Suceava, după consultarea informațiilor clasificate depuse la dosar de SRI, a respins toate capetele de cerere ale reclamantului.

39. În ceea ce privește problema declasificării, instanța a considerat că cererea era nefondată:

„Consultarea documentației [...] pun în evidență gravitatea faptelor săvârșite de reclamant iar admiterea cererii formulate, ar avea drept consecință diseminarea acestor informații cu consecințe în zădărnicierea demersurilor legale ale unor instituții ale statului care au drept finalitate asigurarea unui climat de siguranță și ordine a unei întregi comunități”.

40. Pe fondul cauzei, instanța a reluat considerentele sale anterioare deja menționate în motivarea respingerii cererii de suspendare (*supra*, pct. 32-34).

41. În final, instanța a constatat că, în raport de gravitatea faptelor reținute în sarcina reclamantului, măsurile severe dispuse împotriva sa au fost legale și proporționale cu pericolul social generat de aceste fapte.

42. Reclamantul a formulat recurs împotriva celor două hotărâri pronunțate de Curtea de Apel Suceava (*supra*, pct. 32-34 și 38-40). A reluat toate argumentele prezentate anterior, subliniind, de asemenea, că procedura de neacordare a autorizației de acces la informații clasificate era diferită de cea în care autorizația de acces la informații clasificate fusese deja acordată și ulterior retrasă. Prin urmare, prin semnarea formularului din Anexa nr. 15 la HG (*infra*, pct. 57), acesta nu și-a dat acordul să nu i se motiveze retragerea autorizației sale de acces la informații clasificate.

43. A susținut, de asemenea, că, contrar instrucțiunilor date de Înalta Curte în decizia din 5 martie 2014 (*supra*, pct. 29), nu exista nicio mențiune clară în dosar cu privire la documentele depuse de SRI și, în consecință, cu privire la informațiile pe care instanța le avea la dispoziție pentru a examina motivele care au stat la baza actelor adoptate (*supra*, pct. 35, 37 și 39). Această lipsă de claritate a făcut ca examinarea cauzei de către instanță să fie iluzorie, situație reflectată de faptul că decizia nu a fost motivată și s-a referit doar la aspecte generale, fără a răspunde *in concreto* argumentelor esențiale ale reclamantului.

44. La 29 iulie 2015, Curtea de Apel Suceava a transmis Înaltei Curți „documente clasificate ca secrete și care erau disponibile spre consultare de către instanță, în condițiile prevăzute de legea relevantă”.

45. La 12 octombrie 2015, reclamantul a depus observații scrise în care și-a reiterat îngrijorarea cu privire la faptul că înscrisurile clasificate care fuseseră depuse la dosar nu erau de fapt decât cele două decizii pe care le contestase, fără niciun document suplimentar care să indice temeiurile care au stat la baza acestora (*supra*, pct. 43). Prin urmare, acesta a solicitat să se adreseze SRI solicitarea să prezinte toate documentele referitoare la deciziile contestate.

46. Prin decizia din 14 octombrie 2015, Înalta Curte a respins recursul reclamantului.

47. În legătură cu cererea reclamantului referitoare la informațiile clasificate care au fost depuse la dosar (*supra*, pct. 43 și 45), instanța a considerat că ceea ce se afla deja la dosar era suficient pentru examinarea cauzei.

48. Instanța a considerat, de asemenea, că, deși instanța de fond a motivat pe scurt hotărârea, aceasta a analizat totuși problemele esențiale care i-au fost supuse de reclamant, dovedind că a examinat efectiv cauza. În plus, cererea de declasificare a fost respinsă în mod corect, în cauză nefiind îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru o astfel de cerere, având în vedere faptele reținute împotriva reclamantului și consecințele în caz de declasificare pentru ordinea publică ori interesele persoanelor de drept public sau privat deținătoare.

49. Incompatibilitățile reținute în sarcina recurentului au fost stabilite în mod corect prin raportarea la situația de fapt din care a rezultat săvârșirea unei fapte incompatibile cu calitatea avută de reclamant, incompatibilități ce au dus la retragerea autorizației de acces la informații clasificate. Nu s-a putut prezenta nicio altă informație în acest sens, ținând cont de faptul că informațiile relevante au fost clasificate la nivel strict secret și că reclamantul renunțase la dreptul său de a fi informat cu privire la motivarea neacordării avizului de securitate. Cu toate acestea, deciziile de retragere a autorizației și de trecere în rezervă a reclamantului au fost aduse la cunoștința sa verbal (*supra*, pct. 16), cu respectarea Regulamentului disciplinei militare în vigoare, iar temeiul de drept al deciziilor a fost indicat și în scris reclamantului la 17 ianuarie și 16 februarie 2012 (*supra*, pct. 17 și 19).

50. Deși a luat act de ordonanțele procurorilor de clasare a cauzei împotriva reclamantului cu privire la toate acuzațiile (*supra*, pct. 11 și 14), Înalta Curte a subliniat că retragerea autorizației de acces la informațiile clasificate nu a fost determinată de reținerea unor fapte de natură penală sau contravențională în sarcina reclamantului, ci pentru incompatibilitățile stabilite de art. 160 lit. a) și f) din HG nr. 585/2002 (*infra*, pct. 56), considerate relevante pentru situația reclamantului.

51. Referitor la dreptul de acces la o instanță, Înalta Curte a concluzionat că reclamantul a fost informat cu privire la temeiurile legale ale deciziilor adoptate împotriva sa; în plus, acesta a avut posibilitatea de a contesta aceste decizii, iar instanța a avut posibilitatea de a examina ea însăși informațiile clasificate care fuseseră puse la dispoziție de SRI.

LEGISLAȚIA ȘI PRACTICA RELEVANTE

I. LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ

A. Legislația privind informațiile clasificate

52. Dispozițiile relevante din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, precum și cele din Standardele naționale de protecție a informațiilor clasificate, astfel cum au fost aprobate prin HG nr. 585/2002, ca și procedura pentru obținerea certificatelor de la Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat („ORNIS”) sunt prezentate pe scurt în *Muhammad și Muhammad împotriva României* [(MC), nr. 80982/12, pct. 51 și 53-58, 15 octombrie 2020] și au în esență următorul conținut:

1. Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate

53. Dispozițiile relevante din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate prevăd următoarele:

Art. 15

„În sensul prezentei legi, următorii termeni se definesc astfel:

[...]

b) informații clasificate - informațiile, datele, documentele de interes pentru securitatea națională, care, datorită nivelurilor de importanță și consecințelor care s-ar produce ca urmare a dezvăluirii sau diseminării neautorizate, trebuie să fie protejate;

c) clasele de secretizare sunt: secrete de stat și secrete de serviciu;

d) informații secrete de stat - informațiile care privesc securitatea națională, prin a căror divulgare se pot prejudicia siguranța națională și apărarea țării;

[...]

f) nivelurile de secretizare se atribuie informațiilor clasificate din clasa secrete de stat și sunt:

– strict secret de importanță deosebită - informațiile a căror divulgare neautorizată este de natură să producă daune de o gravitate excepțională securității naționale;

– strict secrete - informațiile a căror divulgare neautorizată este de natură să producă daune grave securității naționale;

– secrete - informațiile a căror divulgare neautorizată este de natură să producă daune securității naționale;

[...]”

Art. 20

„Orice persoană fizică sau juridică română poate face contestație la autoritățile care au clasificat informația respectivă, împotriva clasificării informațiilor, duratei pentru care acestea au fost clasificate, precum și împotriva modului în care s-a atribuit un nivel

sau altul de secretizare. Contestația va fi soluționată în condițiile legii contenciosului administrativ.”

Art. 21

„(1) În subordinea Guvernului se organizează Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat.

(2) Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat organizează evidența listelor și a informațiilor din această categorie și a termenelor de menținere în nivelurile de clasificare, a personalului verificat și avizat pentru lucrul cu informațiile secrete de stat, a registrelor de autorizări menționate la art. 10.

[...]”

Art. 24

„(4) Informațiile clasificate potrivit art. 15 lit. f) pot fi declassificate prin hotărâre a Guvernului, la solicitarea motivată a emitentului.

[...]

(10) Declassificarea ori trecerea la un nivel inferior de clasificare este realizată de persoanele sau autoritățile publice competente să aprobe clasificarea și nivelul de secretizare a informațiilor respective.”

Art. 28

„(1) Accesul la informații secrete de stat este permis numai în baza unei autorizații scrise, eliberate de conducătorul persoanei juridice care deține astfel de informații, după notificarea prealabilă la Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat.

(2) Autorizația se eliberează pe niveluri de secretizare, prevăzute la art. 15 lit. f), în urma verificărilor efectuate cu acordul scris al persoanei în cauză asupra acesteia. Persoanele juridice [...] notifică Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat eliberarea autorizației de acces.

[...]

(4) Durata de valabilitate a autorizației este de până la 4 ani; în această perioadă verificările pot fi reluate oricând.”

[...]”.

Art. 36

„(1) Persoanele fizice cărora le-au fost încredințate informații clasificate sunt obligate să asigure protecția acestora, potrivit legii, și să respecte prevederile programelor de prevenire a scurgerii de informații clasificate.

[...]”

Art. 39

„(1) Încălcarea normelor privind protecția informațiilor clasificate atrage răspunderea disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz.

(2) Persoanele încadrate în serviciile de informații și siguranță sau ale armatei, aflate în serviciul relațiilor externe, precum și cele special însărcinate cu protecția

informațiilor secrete de stat, vinovate de deconspirări voluntare ori de acte de neglijență care au favorizat divulgarea ori scurgerea informațiilor secrete, își pierde irevocabil calitatea.”

2. Hotărârea Guvernului nr. 585/2002

54. Dispozițiile relevante din Standardele naționale de protecție a informațiilor clasificate, astfel cum au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 585/2002, prevăd următoarele:

Art. 19

„Informațiile secrete de stat pot fi declassificate prin hotărâre a Guvernului, la solicitarea motivată a emitentului.”

Art. 20

„(1) Informațiile se declassifică dacă:

- a) termenul de clasificare a expirat;
- b) dezvăluirea informațiilor nu mai poate prejudicia siguranța națională [...];
- c) a fost atribuit de o persoană neîmputernicită prin lege.

(2) Declassificarea sau trecerea la un alt nivel de secretizare a informațiilor secrete de stat se realizează de împuterniciții și funcționarii superiori abilitați prin lege să atribuie niveluri de secretizare, cu avizul prealabil al instituțiilor care coordonează activitatea și controlul măsurilor privitoare la protecția informațiilor clasificate, potrivit competențelor materiale.”

Art. 26

„Transmiterea informațiilor clasificate către alți utilizatori se va efectua numai dacă aceștia dețin certificate de securitate sau autorizații de acces corespunzător nivelului de secretizare.”

55. Articolele 157-158 din HG nr. 585/2002 prevăd criteriile principale pe baza cărora unui solicitant i se poate acorda certificat de securitate:

Art. 157

„Decizia privind avizarea eliberării certificatului de securitate/autorizației de acces va fi luată pe baza tuturor informațiilor disponibile și va avea în vedere:

- a) loialitatea indiscutabilă a persoanei;
- b) caracterul, obiceiurile, relațiile și discreția persoanei, care să ofere garanții asupra:
 - corectitudinii în gestionarea informațiilor secrete de stat;
 - oportunității accesului neînsoțit în compartimente, obiective, zone și locuri de securitate în care se află informații secrete de stat;
 - respectării reglementărilor privind protecția informațiilor secrete de stat din domeniul său de activitate.”

Art. 158

„(1) Principalele criterii de evaluare a compatibilității în acordarea avizului pentru eliberarea certificatului de securitate/autorizației de acces vizează atât trăsăturile de caracter, cât și situațiile sau împrejurările din care pot rezulta riscuri și vulnerabilități de securitate.

(2) Sunt relevante și vor fi luate în considerare, la acordarea avizului de securitate, caracterul, conduita profesională sau socială, concepțiile și mediul de viață al soțului/soției sau concubinului/concubinei persoanei solicitante.”

56. Art. 160 din HG nr. 585/2002 enumeră situațiile de incompatibilitate pentru accesul solicitantului la informații secrete de stat:

Art. 160

„Constituie elemente de incompatibilitate pentru accesul solicitantului la informații secrete de stat oricare din următoarele situații:

a) dacă în mod deliberat a ascuns, a interpretat eronat sau a falsificat informații cu relevanță în planul siguranței naționale ori a mințit în completarea formularelor tip sau în cursul interviului de securitate; [...]

f) a demonstrat lipsă de loialitate, necinste, incorectitudine sau indiscreție;

g) a încălcat reglementările privind protecția informațiilor clasificate [...]

57. Art. 161 alin. (2) prevede, printre altele, că solicitarea pentru acces la informații secrete de stat trebuie să fie însoțită de un formular de bază (Anexa nr. 15) pe care solicitantul trebuie să îl completeze; avizarea pentru acces la informații secrete va depinde de corectitudinea datelor menționate de solicitant în formular (care, în esență, are legătură, conform Anexei nr. 15, cu date contextuale referitoare atât la aspecte profesionale, cât și personale ale solicitantului, precum și la familia sa). În Anexă, solicitantul consimte ca toate datele pe care le furnizează să fie verificate, conștient fiind de consecințele legale ale declarațiilor false sau ale omisiunilor cu bună știință. Ultima teză din Anexă are următorul conținut:

„Sunt de acord ca neacordarea avizului de securitate să nu-mi fie motivată.”

3. Procedura pentru obținerea certificatului ORNISS

58. În ceea ce privește procedura de obținere a unui certificat ORNISS, situația din 2010 este aceea că avocații pot solicita să li se elibereze certificat de securitate sau autorizație de acces de către ORNISS (denumit în continuare „certificat ORNISS”), în vederea obținerii accesului la documente clasificate. În acest scop, avocatul trebuie să depună o cerere la președintele baroului din care face parte, care o transmite Uniunii Naționale a Barourilor din România (în continuare „UNBR”). Avocatul trebuie să anexeze la cererea sa, printre alte documente, o copie după procura care i-a fost dată de client pentru a-l reprezenta într-o cauză și o notă din partea organului responsabil de cazul clientului său care să ateste că materialul clasificat a fost prezentat ca probă și că, pentru a avea acces la materialul respectiv și pentru a pregăti apărarea

clientului său, avocatul are nevoie de acest certificat. UNBR inițiază apoi procedura, care implică autoritatea competentă să efectueze verificări preliminare cu privire la situația avocatului. Durata procedurii de verificare pentru persoanele care au solicitat accesul la informații „strict secrete” este de 60 de zile lucrătoare (art. 148 din HG nr. 585/2002). În urma verificărilor, autoritatea de verificare competentă transmite concluziile sale ORNISS, care va emite un aviz ce urmează să fie transmis UNBR. Ulterior, aceasta din urmă va avea la dispoziție 5 zile pentru a emite decizia privind accesul la documente clasificate.

59. La primirea certificatului ORNISS, avocatul căruia i se eliberează trebuie să semneze un acord de confidențialitate pentru protecția oricăror informații clasificate aduse la cunoștința sa. Odată eliberat, certificatul ORNISS este valabil timp de 4 ani. În perioada de valabilitate, verificarea avocatului poate fi reluată în orice moment.

60. Începând cu data de 6 februarie 2014, accesul judecătorilor la informații clasificate din dosarele pe care trebuie să le examineze a fost acordat în baza nu a unei proceduri de obținere a unui certificat ORNISS, ci a unei proceduri mai simple desfășurate la nivelul fiecărei instanțe.

B. Legislația privind statutul cadrelor militare

Legea nr. 80/1995

61. Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare conține următoarele dispoziții relevante în speță:

Art. 43

„(1) Trecerea cadrelor militare din activitate în rezervă sau direct în retragere [...] se face după cum urmează:

- b) ceilalți ofițeri, prin ordin al ministrului apărării naționale;
[...]

Art. 85

„(1) Ofițerii, maiștrii militari și subofițerii în activitate pot fi trecuți în rezervă sau direct în retragere, după caz, în următoarele situații:

[...]

- m) în cazul neavizării în vederea acordării autorizației de acces la informații clasificate sau certificatului de securitate, la retragere ori în cazul în care aceste documente nu sunt revalidate, din motive imputabile cadrului militar în condițiile legii;

Trecerea în rezervă sau direct în retragere se face din oficiu, în condițiile prevăzute la lit. [...] m) [...]

II. PRACTICA INTERNĂ RELEVANTĂ

A. Decizii relevante ale Curții Constituționale

62. Curtea Constituțională a fost sesizată cu diverse cereri pentru a stabili că procesul penal prin care informațiile relevante pentru un proces erau clasificate și/sau declassificate în mod discreționar de către o autoritate administrativă, nu de către o instanță, cu consecința că accesul reclamantului era restricționat în mod arbitrar, parțial sau total, nu era în conformitate cu Constituția și cu art. 6 din Convenție.

63. Prin decizia din 18 ianuarie 2018, Curtea Constituțională a decis că, în contextul unui proces penal împotriva unei persoane, doar judecătorul (de cameră preliminară) are competența de a declassifica informațiile relevante care au fost prezentate ca probe în cadrul procesului penal. Curtea a considerat:

„[...] protecția informațiilor clasificate nu poate avea caracter prioritar față de dreptul la informare al acuzatului și față de garanțiile dreptului la un proces echitabil ale tuturor părților din procesul penal, decât în condiții expres și limitativ prevăzute de lege. Restrângerea dreptului la informație poate avea loc doar atunci când are la bază un scop real și justificat de protecție a unui interes legitim privind drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor sau siguranța națională, decizia de refuz a accesului la informațiile clasificate aparținând întotdeauna unui judecător.”

Abordarea a fost confirmată într-o decizie mai recentă, pronunțată de Curtea Constituțională la 18 iunie 2020, tot în contextul unui proces penal împotriva unei persoane.

64. Înalta Curte de Casație și Justiție, în baza deciziei din 2018 sus-menționate, a ridicat, în contextul unei cauze penale aflate pe rolul său, o excepție de neconstituționalitate a dispozițiilor relevante din Codul de procedură penală, care condiționau în continuare accesul avocatului ales al inculpatului la informații clasificate de obținerea prealabilă a unui certificat ORNISS (*supra*, pct. 52–58). Înalta Curte a considerat că, în situația în care autoritatea competentă a refuzat să declassifice sau să treacă la un alt nivel de secretizare informațiile care erau esențiale pentru examinarea procesului penal, instanța însăși era îndreptățită să permită avocatului ales accesul la respectivele informații, fără a impune avocatului condiția obținerii unui certificat ORNISS, deoarece o asemenea condiție era contrară Constituției și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Curtea Constituțională a considerat, în decizia din 9 iunie 2020, că excepția ridicată de Înalta Curte nu viza dispozițiile din Codul de procedură penală, ci pe cele din Legea nr. 182/2002 (*supra*, pct. 52-53) și avea legătură cu procedura prevăzută în legea respectivă pentru acordarea avizului de securitate și a accesului la informații clasificate; prin urmare, excepția era inadmisibilă. Totuși, Curtea Constituțională a hotărât:

„[...] reglementarea strictă a accesului la informațiile clasificate ca fiind secrete de stat [inclusiv sub aspectul stabilirii unor condiții, precum obținerea certificatului ORNISS,

pe care trebuie să le îndeplinească avocatul] nu are ca efect blocarea efectivă și absolută a accesului la informații esențiale pentru soluționarea cauzei, ci creează tocmai cadrul normativ în care două interese aflate în conflict - interesul particular al inculpatului, bazat pe dreptul fundamental la apărare, respectiv interesul general al societății, bazat pe nevoia de apărare a securității naționale -, coexistă într-un just echilibru, care dă satisfacție ambelor interese legitime, astfel că niciunul dintre ele nu este afectat în substanța sa.”

B. Jurisprudența națională

65. Ambele părți au invocat diverse hotărâri judecătorești pronunțate de instanțele naționale în cauze având ca obiect, în opinia lor, aspecte asemănătoare cu cele care trebuie examinate în prezenta cauză.

66. Guvernul a indicat mai multe hotărâri naționale, în special:

a) sentința din 10 aprilie 2017, pronunțată de Curtea de Apel Alba-Iulia, care a precizat că, în ceea ce privește procedura de acordare, retragere sau menținere a certificatului de securitate, interesul de securitate națională are prioritate față de interesul persoanei private;

b) sentința civilă din 25 octombrie 2018, prin care Tribunalul Tulcea a decis că semnarea declarației din Anexa nr. 15 din HG nr. 585/2002, însemna implicit și renunțarea la motivarea neacordării avizului de securitate în cadrul procedurii de verificare și avizare (procedură oficială de reverificare a persoanei care dorește să obțină acest certificat);

c) încheierea din 21 ianuarie 2020, prin care Curtea de Apel Brașov a decis amânarea examinării cauzei până când va putea fi examinată cererea reprezentantei petentului pentru acordarea certificatului ORNISS. Însă reprezentanta a decis ulterior să își retragă cererea și, în consecință, nu i s-a mai acordat acces la informații clasificate;

d) sentința din 25 februarie 2020, prin care Curtea de Apel Brașov a decis, printre altele, că exprimarea consimțământului ca neacordarea avizului de securitate să nu îi fie motivată însemna, implicit, consimțământul ca retragerea ulterioară a acestuia să nu îi fie motivată.

67. Reclamantul a indicat două hotărâri judecătorești:

a) decizia din 17 iunie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Craiova, având ca obiect un proces referitor la neeliberarea autorizației de deținere, port și folosire armă de vânatoare, solicitate de reclamant, în baza unor informații clasificate ca secret de serviciu; reprezentantul reclamantului avusese autorizație pentru studierea documentelor clasificate, prin urmare nu avea drept de acces la documentele relevante;

b) decizia civilă din 3 noiembrie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Cluj într-o acțiune civilă introdusă împotriva SRI, având ca obiect trecerea reclamantului în rezervă bazată, printre altele, pe un raport de evaluare anuală clasificat ca strict secret de importanță deosebită; în cazul respectiv, SRI a depus la dosarul cauzei extrase din documentele relevante, ceea ce însemna

că exista această posibilitate și că era acceptabilă atât pentru SRI, cât și pentru instanțele de judecată.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE

68. Reclamantul s-a plâns de caracterul inechitabil al procesului pe care l-a declanșat pentru anularea deciziilor de retragere a autorizației de acces la informații clasificate și de trecere în rezervă. În special, acesta a susținut că instanțele de contencios administrativ i-au refuzat accesul la probe clasificate la nivel confidențial de către pârât, fapt ce a fost decisiv în cazul său. A considerat că acest lucru i-a încălcat drepturile la un proces contradictoriu, la egalitatea armelor și la o decizie motivată.

Acesta a invocat art. 6 § 1 din Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotări [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil”.

A. Cu privire la admisibilitate

1. Argumentele părților

69. Guvernul a susținut că, în măsura în care reclamantul s-a plâns că nu a avut acces la informațiile care au stat la baza deciziei de retragere a autorizației sale de acces la informații clasificate, dreptul de acces la secrete de stat ca atare nu era garantat de legislația națională. Într-adevăr, autoritatea responsabilă de deciziile privind autorizația de acces la informații clasificate era cea care avea dreptul de a acorda sau de a limita total sau parțial accesul la astfel de informații, pe baza considerentelor de securitate națională, în circumstanțele și conform procedurilor prevăzute de legislația relevantă.

70. Pe de altă parte, reclamantul însuși renunțase la orice posibil drept de a fi informat cu privire la motivele care justificau neacordarea autorizației de acces la informații clasificate și, implicit, la o decizie de retragere a autorizației sale, atunci când a semnat declarația din Anexa nr. 15 la HG nr. 485/2002 (*supra*, pct. 57). Această renunțare implicită a fost acceptată ca valabilă de către instanțele naționale, astfel cum o demonstrează exemplele de hotărâri interne prezentate de Guvern [*supra*, pct. 66 lit. b) și d)].

71. Prin urmare, Guvernul a susținut că nu s-a luat nicio hotărâre cu privire la un „drept civil” prin decizia de neacordare a autorizației de acces la informații clasificate, având în vedere în special faptul că legislația națională prevedea într-adevăr un drept de acces la o instanță, care putea examina temeinicia unei astfel de decizii în condiții în deplină conformitate cu cerințele art. 6.

72. Reclamantul a susținut că avea, în temeiul art. 6, dreptul de acces la o instanță capabilă să examineze deciziile care au pus capăt în mod nejustificat celor 18 ani de carieră militară și dreptul să i se respecte în mod corespunzător reputația profesională. Aceste drepturi, care au avut un impact asupra statutului său profesional și a veniturilor sale profesionale, au avut un caracter civil cert.

2. Motivarea Curții

73. Având în vedere capătul de cerere așa cum a fost formulat de reclamant (*supra*, pct. 68), Curtea constată că miza pentru acesta în prezenta cauză nu este un drept de acces la secrete de stat, care, ca atare, nu este garantat de Convenție (*Ternovskis împotriva Letoniei*, nr. 33637/02, pct. 44, 29 aprilie 2014), ci drepturile reclamantului care au fost afectate ca urmare a retragerii autorizației pentru un astfel de acces. Trebuie amintit că retragerea în discuție a avut un impact decisiv asupra situației personale a reclamantului – în lipsa autorizării necesare, acesta a fost trecut în rezervă din postul în care a lucrat timp de 18 ani (*supra*, pct. 17), ceea ce a avut, cel puțin, clare repercusiuni pecuniare pentru acesta. Legătura dintre decizia de retragere a autorizației de acces la informații clasificate a reclamantului și pierderea de venituri a acestuia cu siguranță era mai mult decât lipsită de consistență sau îndepărtată, era chiar clară.

74. Având în vedere cele de mai sus și constatând că legislația română nu interzice accesul la instanță persoanelor care au ocupat postul deținut de reclamant, Curtea consideră, în lumina jurisprudenței sale, că art. 6 sub aspect civil este aplicabil în prezenta cauză [a se vedea *Boulois împotriva Luxemburgului* (MC), nr. 37575/04, pct. 90, CEDO 2012; *Ternovskis*, citată anterior, pct. 44; *Fazliyski împotriva Bulgariei*, nr. 40908/05, pct. 52, 16 aprilie 2013; *Miryana Petrova împotriva Bulgariei*, nr. 57148/08, pct. 31, 32 și 35, 21 iulie 2016; și *Regner împotriva Republicii Cehe* (MC), nr. 35289/11, pct. 119 și 122-124, 19 septembrie 2017].

75. Curtea constată în plus că cererea nu este nici vădit nefondată, nici inadmisibilă pentru alte motive enumerate la art. 35 din Convenție. Prin urmare, trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

(a) Reclamantul

76. Susținând că procesele în fața instanțelor naționale nu au fost conforme cu art. 6, reclamantul a prezentat mai multe argumente privind caracterul inechitabil al acestora, recurgerea la avocați speciali deținători de certificat ORNISS (*supra*, pct. 52-58) și lipsa oricărei necesități stricte de a desfășura o procedură secretă în cazul său.

77. În special, acesta a susținut că semnarea declarației din Anexa nr. 15 la HG (*supra*, pct. 57), care se referea exclusiv la situația în care autorizația de acces la informații clasificate nu a fost acordată deloc, nu situația în care aceasta a fost acordată și ulterior retrasă, nu putea fi considerată o renunțare la dreptul de a fi informat cu privire la motivele retragerii și implicit, ale trecerii în rezervă; într-adevăr, avea dreptul, în conformitate cu prevederile din dreptul muncii, să fie informat cu privire la motivele de încetare a carierei, chiar dacă astfel de informații erau furnizate în mod sumar sau într-un extras, ceea ce ar fi permis ca informațiile clasificate să fi fost omise (prin anonimizare, de exemplu). O astfel de posibilitate exista, astfel cum o dovedește jurisprudența internă pe care o prezentase în susținerea argumentelor sale [*supra*, pct. 67 lit. b)].

78. Singurele informații pe care le-a primit de la angajatorul său cu privire la încetarea contractului său de muncă au fost verbale, iar apoi în scris, inclusiv din partea instanțelor naționale, prin simpla indicare a dispozițiilor legale naționale relevante și a conținutului acestora, fără nicio referire la fapte sau abateri specifice (*supra*, pct. 16, 17, 19, 25 și 50).

79. Nicio apărare reală nu se putea baza pe informații atât de limitate, care nu indicau nicio bază factuală, nici măcar de către un avocat deținător de certificat ORNISS. Un astfel de avocat nu ar fi obținut nicio informație concretă sau specifică de la reclamant, care nu știa ce se reținuse împotriva sa; în plus, chiar dacă unui avocat i s-ar fi acordat certificat ORNISS (cu aprobarea prealabilă a SRI, ceea ce era improbabil având în vedere opoziția puternică a SRI față de divulgarea oricăror informații relevante referitoare la cauza sa), acesta nu ar fi putut să utilizeze în mod concret informațiile deoarece nu i s-ar fi permis să vină la reclamant pentru a-i adresa întrebări de fapt suplimentare pentru a corela informațiile clasificate cu explicațiile reclamantului [reclamantul a făcut trimitere la jurisprudența internă pe care a depus-o la dosar pentru a dovedi acest aspect – *supra*, pct. 67 lit. a)]; prin urmare, acele circumstanțe făceau ca apărarea să fie complet abstractă și, prin urmare, iluzorie.

80. În final, reclamantul a susținut că hotărârile instanțelor erau lipsite de o motivare concretă, întrucât acestea indicaseră doar noțiunea generală de siguranță națională și dispoziții juridice naționale speciale, fără a efectua o examinare reală a cauzei, în ceea ce privește necesitatea atât ca toate informațiile să rămână clasificate, cât și de a examina veridicitatea și relevanța tuturor informațiilor referitoare la cauza sa.

(b) Guvernul

81. Guvernul a reiterat că legislația națională nu prevede dreptul reclamantului de a fi informat cu privire la motivele retragerii autorizației de acces la informații clasificate, ci numai dreptul de a contesta această retragere în instanță. Reclamantul a făcut uz de această posibilitate, iar procedurile care au urmat în fața instanțelor naționale au respectat dispozițiile art. 6 § 1 din

Convenție, după cum se arată mai jos. În acest context, Guvernul a subliniat că natura postului reclamantului nu era una obișnuită, întrucât angajații SRI erau obligați să respecte reglementările militare.

82. Reclamantul cunoștea de fapt esența cauzei constituite împotriva sa, acuzațiile fiind, așa cum au arătat și instanțele naționale, de alt tip decât cel de natură penală care a determinat începerea urmăririi penale împotriva reclamantului (*supra*, pct. 50); în special, retragerea autorizației sale de acces la informații clasificate a fost o consecință a faptului că reclamantul a ascuns în mod intenționat, a interpretat eronat sau a falsificat informații cu relevanță în planul siguranței naționale, ori a mințit în formularul tip sau în cursul interviului pentru obținerea autorizației de acces la informații clasificate, precum și faptul că a demonstrat lipsă de loialitate, necinste, incorectitudine sau indiscreție [Guvernul a citat art. 160 lit. a) și f) din HG nr. 485/2002, *supra*, pct. 56].

83. În plus, reclamantul a fost în măsură să își prezinte argumentele și cererile de probe și să răspundă la cele prezentate de autoritatea pârâtă, inclusiv să solicite declasificarea documentelor în litigiu; a avut acces la toate documentele aflate la dosar, cu excepția celor clasificate; acestea din urmă au fost însă examinate de instanțele naționale în condițiile prevăzute de legea relevantă. Marja de apreciere a autorităților naționale în chestiunea în cauză, care a implicat probleme de securitate națională, a fost una foarte largă.

84. Guvernul a subliniat că reclamantul avea dreptul de a fi reprezentat de un avocat deținător de certificat ORNISS (*supra*, pct. 52-58), care, prin urmare, ar fi avut acces la informațiile clasificate (astfel cum reiese din jurisprudența națională prezentată de aceștia, *supra*, pct. 66), dar nu a recurs la această posibilitate.

85. În ultimul rând, instanțele, în motivarea lor, au răspuns la argumentele reclamantului și l-au informat, în termeni generali și în măsura în care legea relevantă permitea acest lucru, cu privire la esența temeiurilor deciziilor adoptate împotriva sa, care au fost considerate justificate și întemeiate. Prin urmare, prezenta cauză era în mod relevant similară cu *Regner* (citată anterior), iar Guvernul a considerat că se impunea să fie respinsă în mod similar.

2. Motivarea Curții

(a) Principii generale

86. Curtea a examinat deja și a stabilit principiile aplicabile în temeiul laturii civile a art. 6 din Convenție în cauza *Regner* (citată anterior, pct. 145-149). În cauza menționată, reclamantul a contestat retragerea autorizației sale de acces la informații clasificate și nici el, nici avocatul său nu au avut acces la documentele clasificate sau la decizia de retragere a autorizației de acces la informații clasificate, în măsura în care aceasta se întemeia pe documente

clasificate (pentru aplicarea acelor principii generale în circumstanțele specifice ale acelei cauze, a se vedea *Regner*, citată anterior, pct. 150-162).

87. Curtea a ținut seama de procedură în ansamblu, pentru a stabili dacă limitările principiilor contradictorialității și egalității armelor au fost compensate suficient prin alte garanții procedurale (*ibidem*, pct. 151).

88. Reamintind că drepturile prevăzute de art. 6 § 1 nu sunt absolute și că statele contractante beneficiază de o marjă de apreciere în acest domeniu, Curtea a subliniat că nici dreptul la divulgarea probelor relevante nu este un drept absolut. În materie penală, Curtea a reținut că pot exista interese concurente – precum securitatea națională, necesitatea de a proteja martori expuși riscului unor represalii sau de a păstra secrete metodele poliției de anchetare a infracțiunilor – care trebuie să fie puse în balanță cu drepturile părții la procedură (*ibidem*, pct. 148). În materie civilă, Curtea a considerat că principiile prevăzute de art. 6 § 1 erau îndeplinite atunci când instanțele naționale aveau independența și imparțialitatea necesare; aveau acces fără restricții la toate documentele clasificate pe care s-a bazat decizia; aveau competența de a efectua o examinare detaliată a fondului deciziei de revocare a certificatului de securitate și să anuleze, după caz, o astfel de decizie dacă era arbitrară (*ibidem*, pct. 152). Curtea a examinat, de asemenea, dacă instanțele naționale și-au exercitat în mod corespunzător competențele de control de care dispuneau și dacă recurgerea la o procedură restrânsă din motive de securitate părea să fie arbitrară sau vădit nerezonabilă (*ibidem*, pct. 156 și 159).

89. În ultimul rând, Curtea a subliniat că este de dorit ca instanțele naționale să explice, măcar sumar, intensitatea controlului efectuat de acestea și acuzațiile aduse reclamantului (*ibidem*, pct. 160).

b) Aplicarea principiilor sus-menționate în prezenta cauză

90. Deși părțile nu sunt de acord cu privire la care anume dintre informațiile clasificate au fost puse la dispoziția instanțelor de către SRI (*supra*, pct. 45, 80 și 83), Curtea constată că, pe baza informațiilor clasificate pe care le aveau dispoziție, oricare ar fi fost acestea, instanțele naționale au decis că, deși motive de securitate națională le-au împiedicat să divulge ceva reclamantului, cu titlu de extrase sau altminteri, probele erau în orice caz suficiente pentru a justifica măsurile luate împotriva sa de către angajatorul său, SRI (*supra*, pct. 41, 47 și 49).

91. Prin urmare, Curtea va aplica principiile relevante dezvoltate în cauza *Regner*, prezentate pe scurt la pct. 87-89 *supra*, adaptându-le la circumstanțele cauzei aflate pe rol, după cum urmează.

(i) Limitarea drepturilor procedurale ale reclamantului

92. În speță, Curtea observă că, în conformitate cu cerințele legislației naționale privind acțiunile în justiție în anularea unei decizii de revocare a

autorizației de acces la informații clasificate și, în consecință, a deciziei de trecere în rezervă, acțiunea inițiată de reclamant a fost restricționată în două moduri în ceea ce privește normele de drept comun care garantează un proces echitabil: în primul rând, documentele și informațiile clasificate nu erau disponibile nici acestuia, nici avocatului său; în al doilea rând, cât timp aceste decizii se întemeiau pe documentele respective, motivele concrete care le justificau nu i-au fost dezvăluite niciodată (*supra*, pct. 39 și 49).

93. Consecința a fost o limitare clară și severă a dreptului reclamantului de a fi informat cu privire la elementele de fapt și conținutul documentelor care au stat la baza atât a deciziei SRI de retragere a autorizației de acces la informații clasificate, cât și a deciziei SRI de trecere în rezervă.

94. În acest moment și, în special, în ceea ce privește problema dacă, prin semnarea declarației din Anexa nr. 15 la HG nr. 585/2002 (*supra*, pct. 57), reclamantul a renunțat sau nu la dreptul său de a fi informat despre motivele deciziei de retragere a autorizației de acces la informații clasificate, Curtea ia act de concluzia instanțelor naționale potrivit căreia o astfel de renunțare a fost implicită și, prin urmare, valabilă [*supra*, pct. 33 și 49, iar în contextul unor procese interne diferite în care nu era implicat reclamantul, *supra*, pct. 66 lit. b) și d)].

95. Deși sarcina Curții nu este de a se substitui instanțelor naționale în interpretarea și aplicarea dispozițiilor aplicabile, Curtea trebuie totuși să reitereze principiul său fundamental potrivit căruia orice renunțare la drepturile procedurale trebuie întotdeauna, pentru a fi efectivă în sensul Convenției, să fie stabilită în mod neechivoc și să beneficieze de garanții minime proporționale cu importanța sa; în plus, aceasta nu trebuie să contravină niciunui interes public important [a se vedea, printre numeroase alte autorități, *Natsvlishvili și Togonidze împotriva Georgiei*, nr. 9043/05, pct. 91, CEDO 2014 (extrase)].

96. În această privință, modul în care renunțarea în litigiu a fost stabilită prin Anexa 15 la HG nr. 585/2002 (*supra*, pct. 57), care se referă în mod expres la procedura de neacordare a avizului de securitate, nu la retragerea unei autorizații de acces la informații clasificate existente, lasă loc de interpretare astfel încât poate fi considerată ca fiind prea echivocă pentru a fi eficientă în sensul Convenției.

97. Prin urmare, Curtea va trebui să examineze dacă toate limitările susmenționate ale drepturilor procedurale ale reclamantului au fost necesare și dacă autoritățile naționale au instituit măsuri de compensare pentru a atenua aceste limitări, înainte de a evalua impactul lor concret asupra situației reclamantului în raport cu procedura în ansamblu (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Regner*, citată anterior, pct. 151).

(ii) *Clarificarea aspectului dacă limitarea drepturilor procedurale ale reclamantului a fost necesară*

98. În prezenta cauză, instanțele naționale au aplicat dispozițiile legale relevante (*supra*, pct. 52-58) și au statuat de la bun început că reclamantul nu putea avea acces la părți esențiale ale dosarului pe motiv că documentele erau clasificate (*supra*, pct. 39 și 49). În plus, legislația națională nu permitea instanțelor să examineze din oficiu dacă menținerea securității naționale impunea, într-un anumit caz, necomunicarea probelor din dosar sau dacă clasificarea informațiilor în discuție era justificată. În plus, acestea nu erau ele însele competente să declassifice datele și informațiile secrete puse la dispoziția lor. Nu puteau decât să solicite autorității competente să declassifice documentele respective în vederea depunerii lor la dosar spre consultare de către partea interesată, în conformitate cu art. 24 din Legea nr. 182/2002 și art. 20 din HG nr. 585/2002 (*supra*, pct. 52-5 și 63-64; a se vedea, de asemenea, scurta prezentare a legii relevante de către Guvern în cauza *Muhammad și Muhammad*, citată anterior, pct. 104; *a contrario Regner*, citată anterior, pct. 152).

99. În această privință, instanțele au respins cererea reclamantului de declassificare a probelor determinante, considerând că menținerea clasificării acelor informații împiedica diseminarea acestora, ceea ce ar fi avut „consecințe în zădărnicierea demersurilor legale ale unor instituții ale statului care au drept finalitate asigurarea unui climat de siguranță și ordine a unei întregi comunități”, având în vedere faptele reținute împotriva reclamantului, precum și consecințele pentru ordinea publică ori „interesele persoanelor de drept public sau privat deținătoare” în caz de declassificare (*supra*, pct. 39 și 49).

100. Cu toate acestea, având în vedere lipsa oricărei indicații cu privire la faptele exacte reținute împotriva reclamantului sau acțiunile exacte ale „unor instituții ale statului”, sau cel puțin care dintre „interesele persoanelor de drept public sau privat” au fost efectiv implicate, Curtea constată lipsa de precizie a exprimării instanțelor naționale atunci când s-au referit la orice motiv concret de securitate națională care justifica necomunicarea probelor din dosarul reclamantului. Prin urmare, Curtea nu poate decât să concluzioneze că motivele reale de securitate națională care, în opinia autorităților, împiedicau dezvăluirea probelor și informațiilor clasificate care îl priveau pe reclamant nu au fost explicate câtuși de puțin de către instanțele naționale (*a contrario Regner*, citată anterior, pct. 154-155).

(iii) *Existența unor măsuri de compensare în prezenta cauză*

101. Curtea constată că, potrivit Guvernului, reclamantul a avut acces la întregul dosar, cu excepția informațiilor clasificate; că a fost totuși informat cu privire la temeiurile legale ale deciziilor adoptate împotriva sa, care au evidențiat anumite împrejurări de fapt și, prin urmare, esența cauzei îndreptate

împotriva sa; că avea dreptul să fie reprezentat de un avocat deținător de certificat ORNISS (*supra*, pct. 82-84), posibilitate de care nu a făcut uz; în cele din urmă și cel mai important, că instanțe superioare imparțiale și independente au derulat procedurile și s-au pronunțat cu privire la necesitatea și temeinicia măsurilor luate împotriva sa, având în vedere documentele clasificate (*supra*, pct. 40-41 și 49-51).

- (α) Volumul informațiilor furnizate reclamantului cu privire la elementele de fapt care au stat la baza deciziilor în litigiu

102. Având în vedere primul argument al Guvernului, Curtea observă că, pe parcursul procedurilor, fie în fața angajatorului, fie în fața instanțelor naționale, informațiile puse la dispoziția reclamantului se refereau exclusiv la dispozițiile legale considerate relevante pentru cauza sa, care erau fie indicate prin numărul lor, fie prezentate uneori așa cum erau prevăzute în lege, fără nicio mențiune privind comportamentul în sine (*supra*, pct. 17, 19, 25 și 50; *a contrario Regner*, pct. 157). Totuși, pentru Curte, o simplă enumerare a numărului de dispoziții legale nu poate fi suficientă, nici măcar *a minima*, pentru a constitui o informare corespunzătoare privind motivele deciziilor luate împotriva reclamantului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Muhammad și Muhammad*, citată anterior, pct. 168).

103. Având în vedere clasarea cauzei penale împotriva reclamantului din cauza lipsei probelor (*supra*, pct. 8-14), Înalta Curte a concluzionat că presupusele fapte penale erau lipsite de relevanță pentru retragerea autorizației de acces la informații clasificate (*supra*, pct. 50). Prin urmare, Curtea nu va include nicio trimitere la această cauză penală în examinarea sa cu privire la clarificarea aspectului dacă reclamantului i-au fost furnizate suficiente informații. Referindu-se la ceea ce i-a fost prezentat în mod precis reclamantului în ceea ce privește acuzațiile de fond, Curtea observă că, potrivit Guvernului, s-a considerat că reclamantul „a ascuns în mod intenționat, a interpretat eronat sau a falsificat informații cu relevanță în planul siguranței naționale”, ori „a mințit în formularul tip sau în cursul interviului pentru obținerea autorizației de acces la informații clasificate”, precum și faptul că „a demonstrat lipsă de loialitate, necinste, incorectitudine sau indiscreție” (*supra*, pct. 82). Cu toate acestea, nicio bază de fapt concretă pentru aceste situații de incompatibilitate, citate ca atare din legea relevantă (*supra*, pct. 56), nu a fost sugerată sau măcar prezentată sumar. Prin urmare, Curtea consideră că autoritățile naționale nu au formulat nici măcar o dată acuzații specifice împotriva reclamantului pe parcursul procedurilor contestate de acesta (*a contrario Regner*, citată anterior, pct. 156-157).

104. În plus, Curtea constată că faptul că nicio informație specifică nu a fost furnizată reclamantului în cadrul acțiunilor în justiție nu este un element de natură să compenseze limitarea drepturilor sale procedurale. Prin urmare, Curtea trebuie să își continue examinarea pentru a verifica dacă au fost instituite alte garanții în beneficiul reclamantului. Într-adevăr, ampla

restrângere a informațiilor specifice implică necesitatea unor garanții de compensare corespunzătoare [a se vedea, *mutatis mutandis*, *A. și alții împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 3455/05, pct. 218, CEDO 2009].

(β) Reprezentarea reclamantului în cadrul procedurilor

105. Curtea recunoaște că recurgerea la forme specifice de reprezentare, ca de exemplu cea asigurată de avocați speciali, se poate dovedi a fi suficient de eficientă pentru a asigura cel puțin o apărare minimă atunci când acești reprezentanți au acces la informații clasificate, chiar dacă ulterior nu mai pot consulta clienții lor sau dacă îi pot consulta numai în circumstanțe foarte limitate [a se vedea, de exemplu, *I.R. și G.T. împotriva Regatului Unit* (dec.) nr. 14876/12 și 63339/12, pct. 61 și 63, 28 ianuarie 2014, în care Curtea s-a asigurat că recurgerea la avocați speciali în procedurile închise în fața Comisiei speciale de apel în materie de imigrație a oferit garanții suficiente numai în temeiul art. 8 interpretat singur și coroborat cu art. 13 din Convenție, precum și *Gulamhussein și Tariq împotriva Regatului Unit* (dec.) (MC), nr. 46538/11 și 3960/12, pct. 85, 3 aprilie 2018]. Totuși, Curtea a subliniat, de asemenea, în contextul drepturilor prevăzute de art. 5, că clarificarea aspectului dacă unui deținut i s-au furnizat suficiente informații cu privire la acuzațiile îndreptate împotriva sa pentru a-i permite să dea instrucțiuni efective avocatului special trebuie soluționată de la caz la caz (*A. și alții împotriva Regatului Unit*, citată anterior, pct. 220).

106. Ținând seama de faptul că ceea ce este în joc pentru un reclamant în contextul art. 5 și/sau în contextul laturii penale a art. 6, și anume libertatea unei persoane, are o natură diferită de ceea ce este în discuție atunci când intră în vigoare latura civilă a art. 6, precum în speță, și, prin urmare, garanțiile procedurale nu pot fi la fel de exigente pentru aceasta din urmă ca cele care se aplică în cazul primei [a se vedea *Moreira Ferreira împotriva Portugaliei* (nr. 2) (MC), nr. 19867/12, pct. 67, 11 iulie 2017; și, *mutatis mutandis*, *I.R. și G.T. împotriva Regatului Unit*, citată anterior, pct. 61), Curtea reiterează faptul că sunt permise numai acele măsuri de restrângere a drepturilor unei părți la procedură care nu afectează însăși esența acestor drepturi (*Regner*, citată anterior, pct. 148; a se vedea și constatările efectuate la nivelul celor mai înalte instanțe române, deși cu privire la procesele penale, menționate la pct. 64 *supra*).

107. Revenind la prezenta cauză, Curtea nu poate să nu ia în considerare argumentul reclamantului, care nu a fost contestat în mod expres de Guvern, potrivit căruia, în lipsa oricărei posibilități, pentru un avocat cu certificat ORNISS, de a divulga informațiile clasificate clientului său și de a-i solicita explicații factuale, orice apărare, chiar și de către un avocat cu certificat ORNISS, ar fi fost inoperantă, întrucât ar fi fost prea vagă și nu ar fi putut fi legată de fapte sau comportamente reale [*supra*, pct. 79; a se vedea, de asemenea, punctul de vedere al unei instanțe naționale, citat de reclamant, menționat la pct. 67 lit. a)]. Curtea ar trebui să se raporteze acum la

constatările sale din *Muhammad și Muhammad* (citată anterior, pct. 185), în care a precizat că, pe de o parte, autoritățile naționale nu erau obligate, în temeiul legislației naționale, să informeze reclamantul cu privire la dreptul său de a fi reprezentat de un avocat deținător de certificat ORNISS și că, pe de altă parte, la momentul relevant – ceea ce este parțial relevant și pentru prezenta cauză – foarte puțini avocați dețineau un astfel de certificat, numele acestora nefiind nici măcar făcute publice de barou (*ibidem*, pct. 57-58). În aceste condiții, Curtea consideră că eficacitatea unei astfel de apărări în cauza reclamantului poate fi pusă în discuție.

108. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că prezența avocatului reclamantului (deținător sau nu de certificat ORNISS) în fața instanțelor naționale, fără nicio posibilitate de a confirma acuzațiile aduse clientului său, nu era de natură să asigure apărarea efectivă a reclamantului astfel încât să se poată compensa în mod semnificativ limitările care îl afectează în exercitarea drepturilor sale procedurale [a se vedea *Regner*, citată anterior, pct. 148; și *mutatis mutandis*, în cadrul acțiunilor penale împotriva reclamantilor, *Ibrahim și alții împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 50541/08 și alte 3, pct. 265, 13 septembrie 2016].

(γ) Clarificarea aspectului dacă hotărârile în litigiu au fost supuse unui control independent

109. Curtea observă, de la bun început, că acțiunile examinate în prezenta cauză aveau caracter judiciar și că s-au desfășurat în fața unor instanțe naționale care beneficiau de independența necesară în sensul jurisprudenței Curții, aspect care nu a fost contestat de reclamant.

110. Curtea a constatat deja că, în fața instanțelor naționale sus-menționate, informațiile disponibile reclamantului cu privire la orice acuzații sau abateri concrete sau chiar elemente de fapt care justificau hotărârile în litigiu erau limitate și de natură generală, ceea ce a făcut ca apărarea sa să fie inoperantă în practică (*supra*, pct. 103-104). În opinia Curții, în fața unei astfel de situații, întinderea controlului efectuat de instanțele naționale cu privire la temeinicia hotărârilor în litigiu ar trebui să fie cu atât mai aprofundată (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Muhammad și Muhammad*, citată anterior, pct. 194).

111. În ceea ce privește examinarea efectuată de instanțele naționale, Curtea a arătat deja că limbajul utilizat pentru a preciza considerentele de securitate națională care au determinat procedura specifică în speță era foarte vag (*supra*, pct. 100; *a contrario Regner*, citată anterior, 154). În plus, abordarea instanțelor naționale cu privire la relevanța urmăririi penale împotriva reclamantului pentru adoptarea măsurilor contestate de acesta a fluctuat și a fost contradictorie, întrucât implicarea reclamantului într-un proces penal a variat de la a fi considerată destul de relevantă, la a fi în final exclusă ca neavând nicio legătură cu măsurile în discuție (*supra*, pct. 27, 33 și 50; *a contrario Regner*, citată anterior, pct. 156-157, în care instanțele s-au

întemeiat pe „informații concrete, complete, detaliate referitoare la comportamentul și stilul de viață ale reclamantului” pe baza cărora s-a stabilit dacă acesta prezenta un risc la adresa securității naționale, având în vedere, de asemenea, faptul că, la momentul respectiv, existau suspiciuni serioase cu privire la participarea sa la crima organizată, pentru care a fost ulterior urmărit penal și condamnat în cele din urmă).

112. Toate elementele de mai sus, culminând cu insuficiența raționamentului instanței la respingerea susținerilor reclamantului, îngreunează aprecierea de către Curte a gradului efectiv de control aplicat de aceste autorități independente în verificarea veridicității și credibilității faptelor care le-au fost prezentate de SRI. Într-adevăr, având în vedere lipsa unor explicații coerente, oricât de sumare, cu privire la întinderea controlului pe care l-au efectuat și la fondul acuzațiilor îndreptate împotriva reclamantului (a se vedea, de exemplu, *Regner*, citată anterior, pct. 160; *a contrario Gulamhussein și Tariq*, citate anterior, pct. 97), nu se poate considera ca fiind stabilit suficient de clar că, în prezenta cauză, instanțele naționale au exercitat în mod efectiv și corespunzător competențele care le sunt conferite în acest scop.

(δ) Concluzie

113. Ținând seama de constatările de la pct. 93, 100, 104, 108 și 112 *supra*, de procedură în ansamblu și având în vedere marja de apreciere acordată statelor în astfel de chestiuni, Curtea constată că limitările aplicate dreptului reclamantului la procedură contradictorie și la egalitatea armelor nu au fost compensate în cadrul procedurilor interne astfel încât să se păstreze esența însăși a dreptului său la un proces echitabil.

114. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

115. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

116. Reclamantul a solicitat 418 026 lei românești [RON – aproximativ 87 000 EUR (EUR)] cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material. Această sumă a reprezentat pierderea de salarii de la data trecerii sale în rezervă până în martie 2021, când au fost depuse cererile. De asemenea, a solicitat 10 000 EUR cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral.

117. Guvernul a contestat pretențiile reclamantului.

118. Curtea nu constată nicio legătură de cauzalitate directă între încălcarea constatată și prejudiciul material invocat; prin urmare, respinge această pretenție. Pe de altă parte, aceasta consideră că reclamantul a suferit cu siguranță un prejudiciu moral, iar constatarea unei încălcări nu poate să constituie, în sine, o reparație. Având în vedere natura încălcării, Curtea, pronunțându-se în echitate, acordă reclamantului 6 000 EUR, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit.

119. În plus, trebuie subliniat că o hotărâre prin care Curtea constată o încălcare a Convenției sau a protocoalelor la aceasta impune statului pârât o obligație legală nu doar de a plăti persoanelor respective sumele acordate cu titlu de reparație echitabilă, ci și de a alege, sub supravegherea Comitetului de Miniștri, măsurile generale și/sau, dacă este cazul, individuale care trebuie să fie adoptate în ordinea sa juridică internă pentru a pune capăt încălcării și pentru a remedia pe cât posibil efectele acesteia [a se vedea, printre numeroase alte autorități, *Guðmundur Andri Ástráðsson împotriva Islandei* (MC), nr. 26374/18, pct. 311, 1 decembrie 2020 și trimiterile citate]. Cea mai potrivită formă de reparație în cauzele în care procedurile interne contestate de reclamant au determinat încălcări ale cerințelor art. 6 din Convenție este, de regulă, redeschiderea procesului în timp util și rejudecarea cauzei în conformitate cu toate cerințele unui proces echitabil (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Miryana Petrova*, citată anterior, pct. 50).

B. Cheltuieli de judecată

120. Reclamantul a solicitat totodată 15 485,77 lei (aproximativ 3 230 EUR) pentru cheltuielile de judecată ocazionate în fața instanțelor naționale și a Curții, anexând copii după facturile care justificau, în opinia sa, suma solicitată.

121. Guvernul a contestat pretențiile, susținând că sunt excesive și în parte nefondate.

122. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care s-a stabilit caracterul real și necesar al acestora, precum și caracterul rezonabil al cuantumului acestora. În speță, ținând seama de documentele aflate în posesia sa și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabil să acorde suma de 2 700 EUR pentru toate cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamant cu titlu de impozit.

C. Dobânzi moratorii

123. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 6 din Convenție;
3. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
 - (i) 6 000 EUR (șase mii de euro) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;
 - (ii) 2 700 EUR (două mii șapte sute de euro) pentru cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamant cu titlu de impozit;
 - (b) că, de la expirarea termenului de trei luni sus-menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată anuală egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale;
4. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 11 ianuarie 2022, în temeiul art. 77 § 2 și § 3 din Regulamentul Curții.

Andrea Tamietti
Grefier

Yonko Grozev
Președinte